

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petiti vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petiti vrst a Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 14.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 63; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101. SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5. — Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.361.

Laval je pripravljaval državni udar

Nenaden sestanek izrednega nemškega poslanika Abetza z maršalom Petainom in novim zun. ministrom Flandinom Nemčija še v vojnem stanju s Francijo — Laval je po ameriških vesteh hotel zaplesti Francijo v vojno proti Angliji

Vichy, 17. dec. s. (Ass. Press). Nemški izredni poslanik v Parizu Otto Abetz je včeraj v spremstvu več strokovnjakov došel v Vichy, kjer se je sestal z maršalom Petainom in novim zunanjim ministrom Flandinom. Abetz je na potovanju spremljal vojaška straža.

Vichy, 17. dec. p. (UP). Nemški veleposlanik Abetz je včeraj popoldne prišel v Vichy. Na poti med zasedeno in nezasedeno Francijo mu je oddelek francoske vojske izkazal vojaške časti. Takoj po svojem prihodu se je Abetz sestal z maršalom Petainom in novim zunanjim ministrom Flandinom. Abetz spremlja njegov štab strokovnjakov.

Diplomatski opazovalci v Vichyju podarjajo, da je ta sestanek izredne važnosti za nadaljnji razvoj odnosov med Francijo in Nemčijo. To je prvi uradni obisk nemškega predstavnika v Vichyju po sklenitvi premirja.

Curih, 17. dec. s. (Reuter). Po Reuterjevih informacijah ima prihod nemškega poslanika Abetza v Vichyju namen, da bi si Abetz zagotovil v vsakem primeru Flandinovo sodelovanje z nemško politiko. Znano je, da sta Flandin in Abetz že od nekdanje osebnosti prijatelja.

Flandin obolev

Curih, 17. dec. s. Reuter poroča iz Vichyja, da je francoski zunanji minister Flandin obolev na influenco ter bo moral več dni ostati v postelji. Flandin ima visoko vročino.

Nemška sodba

Berlin, 17. dec. p. (UP). Merodajni nemški krogi izjavljajo, da ni pričakovati nobene reakcije Nemčije na najnovejšo spremembo v francoski vladi, dokler ne dobe

podrobnih obvestil in poročila veleposlanika Abetza, ki je v ta namen odpotoval v Vichy. Doslej v Berlinu nimajo zanesljivih vesti o pravem ozadju nenadnih sprememb v francoski vladi. Odklanjajoč vsak komentar o teh spremembah izjavljajo v merodajnih nemških krogih:

Nemčija je Francijo premagala. Velik del Francije je še vedno pod nemško okupacijo. Naši odnosi do Francije so še vedno izključno v okviru sklenjenega premirja. Mir doslej še ni sklenjen. Zato se smatra Nemčija še vedno v vojnem stanju s Francijo. Sprememba v francoski vladi, zlasti v tako važnem resoru, kakor je zunanje ministristvo, predstavlja obenem nekaj kazipoti za nadaljnji razvoj odnosov in je od tega vse odvisno, ali bo ostalo pri sedanjem stanju ali ne.

Italijanske informacije

Rim, 17. dec. p. V komentarju o spremembah v francoski vladi piše »Messaggero«, da so verjetno francoski rojalisti povzročili ostavko Lavalja. List poroča, da je prišlo v Petainovi vladi do velikih nesoglasij, ki so trajala že vse zadnje tedne in ki so se v zadnjem času posebno zaostri.

V tej dobi so rojalistični krogi, zlasti skupina Action Française vedno odločnejši nastopali proti Lavalu. Direktor Action Française, ki je v zelo tesnih zvezah s Petainom, je neprestano nastopal proti Lavalu. Podpiral ga je tudi Baudoin, ki se je v zadnjem času pridružil skupini Action Française.

Vprašanje je sedaj, piše »Messaggero«, ali predstavljajo zadnje spremembe v francoski vladi okrepitev vpliva tradicionalnih konservativnih krogov samo v notranji ali pa tudi v zunanji politiki Francije. Po informacijah lista pričakujejo še nadaljnje izpremembe v Petainovi vladi.

napram Lavalovim prizadevanjem samo maršal Petain moral rešiti čast Francije, ker je hotel Laval zaplesti Francijo v vojno proti njenemu prejšnjemu zavezniku Angliji.

»Christian Science Monitor« smatra da je bila sprememba v francoski vladi izvedena v ugodnem trenutku, ker je

položaj Francije v diplomatskem pogledu sedaj dober. General Weygand je še vedno v Afriki. Maršalu Petainu preostaja tako vedno sredstvo, da na podlag svojih izrednih pooblastil odredi prenos francoske vlade v Afriko, če bi bil nemški pritisk na Francijo prehud. Po mnenju lista mora Nemčija tako možnost vedno upoštevati,

ker ne bi bilo v njenem interesu, da bi francoske afriške kolonije sedaj zopet šle proti osi v vojno. Nemčija bi sicer imela možnost, da zasede še ostalo Francijo s svojim vojaštvom, toda to bi povečalo obveznost nemške vojske. Cesar Nemčija gotovo ne želi.

Angleške čete zasedle Sollum in Capuzzo

Italijani se vztrajno branijo že na libijskem obmejnem ozemlju — Bardija in Tobruk cilj nadaljnjih angleških operacij

Kairo, 17. dec. s. (Reuter). Poveljstvo angleške vojske na Bliznjem vzhodu je objavilo snoop naslednji posebni komunikaci:

Na egiptskem bojišču so angleške čete danes zasedle Sollum in fort Capuzzo. Več sovražnih letal je bilo pri tem zaletih. Nadaljnje podrobnosti o zasedbi še niso znane.

Kairo, 17. dec. s. (Reuter). Čeravno manjkajo še uradni podatki o podrobnostih bojev za Sollum in Capuzzo, ki so vodili do zasedbe obeh teh strateško zelo važnih točk, javljajo vojni poročevalci na bojišču v Zapadni puščavi nekaj podatkov.

Ze dva ali tri dni so se vršili boji v Zapadni puščavi deloma že tudi na libijskih tleh. Angleške čete so prodrele pred Bardijo, z namenom, da najprej odrežejo od zaledja Sollum in Capuzzo, ki ležita tik meje. Obenem sta vojna mornarica in letalstvo izvedla silovite napade na Bardijo, ki je služilo Italijanom kot glavno oporišče v njihovih zadnjih dneh v Zapadni puščavi. Ker so bile zveze Solluma in Capuzzo z zaledjem tako prekinjene, niso mogli Italijani obema postojankama več poslati pravočasno pomoči. Italijanska vojska je oviralo tudi dejstvo, da je bilo že v bojih v Egiptu uničenih ali zaplenjenih zelo mnogo italijanskih tovornih avtomobilov in je vojski manjkalo prevoznih sredstev.

Obe italijanski postojanki pa nista padli brez odpora. Zlasti pred Sollumom je prišlo do ostrih bojev. Tu so Italijani branili prelaz Helfaya, ki leži južnovzhodno od Solluma. Angleži so morali prelaz zavzeti v bajonetnem napadu na utrjeno italijansko taborišče na vrhu prelaza. Nekatera po-

ročila pravijo, da je bil ves italijanski oddelek, ki je branil to postojanko, uničen.

Poročila, ki prihajajo iz turških virov, javljajo, da skuša sedaj angleška vojska izvesti tudi še obkoljevalni manever okoli Bardija, ki leži 16 km od egiptске meje na libijskem ozemlju. Turške informacije pravijo, da so angleški prvi oddelki prodru že 30 km za Bardijo ter so že na pol poti do Tobruka. Verjetno bosta Bardija in Tobruk cilj prihodnjih angleških vojaških operacij.

Kairo, 17. dec. s. (Reuter). Po uradnih podatkih so Angleži v nedeljo sestrelili 26 italijanskih letal, med njimi 17 bombnikov.

30.000 italijanskih ujetnikov

Kairo, 17. dec. AA. (Reuter). Po zadnjih vesteh, ki so prišle z bojišča, so v teku ogrožene bitke med angleškimi izpostavljenimi četami in italijanskimi četami črnih srajc. Italijani si prizadevajo utrditi svoje položaje in zmanjšati protinapade. Skupno število italijanskih ujetnikov se ceni na 30.000.

Italijanska objasnila

Rim, 17. dec. AA. (Reuter). Politični urednik agencije Stefani piše: Angleška propaganda, ki sloni na neresnicah, je predstavi a beg angleških čet iz Norveške kot si j en uspeh, strahoviti poraz pri Dunkerqu pa kot bliskovito zmago. Ko so italijanske čete potem zavzele Angleško Somalijo, so

v Londonu rekli, da ta pokrajina ne zani ma mnogo Velike Britanije, da bi se zato posebno trudila zanj. Po begu Angležev iz Sidi el Baranija je londonska propaganda govorila, kako se angleški položaj zboljšuje, ker so italijanska po a v puščavi ostala daljša in težja. Sedaj angleška propaganda na vse mogoče nač ne trobi o povratku angleških čet v puščavo, iz katere so oni preje pobegnili. Očividno je, da je Velika Britanija vse bolj prizadeta zaradi pomorske blokade in zaradi tega hoče predstaviti svetu dejstva v drugi luči. Zaradi tega hočemo nekatere stvari takole objasniti:

1. V Zapadni puščavi se italijanske čete hrabro borijo in dajejo hud odpor. V prvih dneh bojev so angleške čete naltele na italijanske divizije. V tem prvem obdobju so bili Angleži številni močnejši.

2. Italija sili Anglijo, da proti njej zaposluje svoje velike vojaške sile, ki so ji neizgibno potrebne za obrambo Anglije.

3. Trditve britanske propagande in propagande, ki je Veliki Britaniji naklonjena, da je Italija na koncu svojih vojaških možnosti, je naravnost sme na. Ve se, da so celokupne italijanske oborožne sile nedotaknjene. To veja za Grka, kakor tudi za Angleže. Grki, ko so vse svoje sile in rezerve vrli na bojišče, so se s daj spoprijeli samo z neznatnimi italijanskimi oddelki.

4. Britanska ofenziva v Afriki niti najmanj ne spremeni vojne usde Velike Britanije. Ta vojna se je začela v Angliji in se bo tam tudi končala.

Preprečena zarota

Senzacionalne informacije poročevalskega urada generala de Gaullea o izjalovljenih Lavalovih načrtih

London, 17. dec. s. Poročevalski urad generala de Gaullea AFI, objavlja nekaj informacij, kako je baje prišlo do odstavitve Lavalja in imenovanja Flandina za francoskega zunanjega ministra.

Po teh informacijah je poslanik v Parizu preko francoskega zastopnika v Parizu De Brugnona pridobil Lavalja za načrt, kako naj bi se francoska vlada preselila v zasedeno ozemlje, kjer bi prišla popolnoma pod nemški vpliv. Laval je baje želel, da bi maršal Petain prišel v Pariz, nato pa bi svoj sedež prenesel v Versailles. Potem je nameraval izvesti Laval državni udar, sestaviti v Parizu novo vlado in skleniti dokončno mir z Nemčijo. Francija naj bi bila po teh informacijah donila v zvezi z Nemčijo prednost pred Italijo.

Francoski notranji minister pa je, kakor javlja agencija AFI, odkril Lavalove načrte. Ko se je nedavno Laval vrnil iz Pariza, mu je bilo na seji vlade povedano, da vlada ve za njegovo zaroto. Maršal Petain je bil o položaju že preje obveščen. Laval je priznal svojo krivdo in je bil aretiran.

AFI javlja dalje, da bi Nemčija na spremembo v francoski vladi pod drugimi okoliščinami morda reagirala s silo, da pa v sedanjem mednarodnem položaju to ne bi bilo za Nemčijo oportuno. Zato bo poskusila doseči sporazum s Flandinom. V nekem smislu so celo Nemci ugodno sprejeli Flandinovo imenovanje, ker so vedeli, da Laval ni imel nobene zaščite med narodom, do čim ima Flandin vendarle nekaj pristašev.

Laval še vedno v zaporu
Bern, 17. dec. p. (UP). Kakor se izve v tujaknjih diplomatskih krogih, je bivši zunanji minister Laval še vedno v zaporu. Interniran je v gradu Palvouaye in bo obtožen, da je skušal izvesti državni udar ter odstraniti sedanjo vlado. Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da je maršal Petain izvedel za to njegovo namero šele tik pred sejo ministrskega sveta 13. decembra, naka je takoj odredil njegovo aretacijo.

Ameriški komentar
Boston, 17. dec. s. Glavni urednik uglednega ameriškega glasila YMCA »Christian Science Monitor« pripisuje padcu Lavalja zelo velik pomen in ta dogodek obsežno komentira. Predvsem opozarja, da je to prav za prav prva važnejša sprememba v francoski vladi od podpisu premirja dalje. »Christian Science Monitor« ostro napada Lavalja. Pravi, da Laval kot politik nikdar ni izbral sredstev ter da njegova levica ni vedela, kaj dela desnica. Vendar pa si je bilo težko misliti, da bi teko kmalu prišel celo v zapor pod obtožbo, da je hotel »smoglaviti francosko vlado« in maršala Petaina. »Christian Science Monitor« pravi, da je po nekih informacijah Laval grozil maršalu Petainu tudi s fizično silo.

Vprašanje ameriške finančne pomoči Angliji

Angleška vlada formalno zaprosila za finančno podporo Izjave ameriškega finančnega ministra — Uradno pojasnilo angleške finančne delegacije v Zd. državah

Washington, 17. dec. AA. (Reuter) Uradno poročajo, da je angleška vlada formalno zaprosila Zedinjene države za finančno podporo.

Washington, 17. dec. AA. (Reuter) Časopisni poročevalci so vprašali finančnega ministra Morgenthaua, ali je angleška vlada do 16. ure predložila ameriški vladi prošnjo za posojilo. Morgenthau je odgovoril: Moja ura se je ustavila. Novinarji so Morgenthaua vprašali nato, ali ima ta izjava kakšen poseben pomen. Morgenthau je odgovoril: Vse, kar vam morem reči, je to, da se mi je ura ustavila.

Ameriški finančni minister je nato dodal, da mora vsako uradno poročilo o finančni pomoči Veliki Britaniji priti iz Bele hiše in ponoviti svojo izjavo iz prejšnjega tedna, ki je rekel, da se ne more nikakršna finančna pomoč podeliti brez dovoljenja kongresa.

Potem so novinarji vprašali Morgenthaua, kako so visoki uradniki narodne obrambe in državnih financ reagirali, ko jim je na podlagi poročila državnega podtajnika Velike Britanije sira Philippsa poročal o finančnem stanju Anglije. Morgenthau je odgovoril: Nihče ni omedlel.

Na koncu je Morgenthau dejal, da ne more komentirati vesti, po kateri bi USA rajši podelila Angliji kakšno finančno podporo kakor pa posojilo.

New York, 17. dec. s. (Reuter). V zvezi z vestmi, da je angleška vlada oficijelno naprosila ameriško vlado za finančno pomoč, je snoop angleška finančna delegacija v Zedinjenih državah objavila uradno pojasnilo, ki pravi med drugim, da se razprave o morebitni finančni pomoči ne vrše same zase, temveč v zvezi z vprašanjem plačila angleških naročil v Zedinjenih državah.

Angleški vladi gre predvsem za to, da dobi primerno število ameriških dolarjev, s katerimi bo lahko plačala ladje, letala, municijo itd., ki jih namerava kupiti v Zedinjenih državah in ki jih nujno potrebuje za uspešno nadaljevanje vojne. Potrebe Anglije pa bodo tudi vedno večje in angleška vlada bi želela, da bi lahko izrabila ameriške bogate dobave v čim večji meri. Zato ji bo neogibno potrebno, da si priskrbi čim večje množice ameriških dolarjev. Prav zato je podtajnik angleškega finančnega ministrstva Philipps v Ameriki, da stavi ameriškemu finančnemu ministrstvu na razpolago podatke, kako bi mogla glede tega Anglija svoje vi re spraviti v sklad s svojimi potrebami.

Gospa Rooseveltova o pomoči Angliji

Washington, 17. dec. AA. (Reuter) Pri zadnjem sprejemu predstavnikov tika je gospa Rooseveltova predlagala, naj dajo Angležem namesto posojila darove. Ko so jo vprašali, odkod naj bi ti darovi prišli, je preuslednikova žena odgovorila: od vlade. Nato je nadaljevala: Nekateri mislijo, da nudimo Angliji pomoč, toda moramo si biti na jasnem, ker nam oni to plačajo.

Na koncu je za Rooseveltova izjavila, da je manj verjetno, da bi potegnili darovi Zvezne države v vojno, kakor pa posojilo. Pošiljanje raznega blaga v Veliko Britanijo je bilo koristno za Zvezne države toliko, da je podprlo industrijo v interesu obrambe Zedinjenih držav. Ne vidim nobenih krepkih razlogov, da bi se govorilo o posojilih. Ni treba, da bi delali iste napake, kakor so jih delali z dnit.

Ko so go. Rooseveltova vprašali, ali s tem misli to, da ti dolgovi niso poplno ma izplačani, je za Rooseveltova z glavo potrdila poki mala.

Grki pritiskajo brez odmora

Slabo vreme ovira še vedno vojne operacije — Protinapadi italijanskih elitnih čet

Atene, 17. dec. s. (Atenska tel. ag.) Grški generalni štab je objavil ponudi naslednje 51. vojno poročilo:

Na raznih delih fronte so se krajevne operacije končale z nadaljnim napredovanjem naše vojske.

Atene, 17. dec. AA. (Reuter). Z grške strani izjavljajo, da je položaj na albanski fronti stalno zadovoljiv za grške čete, da se sovražnikove kolone pomika o proti morju, da so njegovi protinapadi odbiti in da se bjelelo izredno sr d ti boji posebno pri Stivovcu, 1500 m visokem vrhu, in da so Grki uteli italijanske vojske.

Atene, 17. dec. AA. (Reuter). Reuterjev posebni dopisnik poroča z bojišča da snežni viharji neprestano ovirajo operacije, posebno na severni fronti, da se je pa v teku včerajšnjega dne vnelo streljanje med patruljami po snegu, visokim ponekod 2 m. Italijansko topništvo je obstreljevalo grške linije, da bi preprečilo priprave za ofenzivo proti Elbasanu.

Zakon za zaščito narodnega gospodarstva v Turčiji

Carigrad, 17. dec. AA. (DNB). List Vatan poroča iz Ankare, da bo te dni v parlamentu predložen dopolnilni zakon o zaščiti narodnega gospodarstva. Načrt dopolnilnega zakona do oča ustanovitve posebnih uradov, katerih uradniki bodo imeli velike pravice, kakor tudi povečanje pravic vlade glede nakupovanja in konfisciranja protivredov rudnikov, kakor tudi kontrolo nad zakupnino in urejevanje tržnih cen. Poleg tega bi po tem načrtu vlada imela pravico uporabljal tuje ladje, ki so v turških vodah.

Vremenske katastrofe v Turčiji

Carigrad, 17. dec. AA. (Reuter). Zaradi velikih poplav v Anatoliji je trče o nekaj sto hiš, ki so pod vodo. Hud dež še vedno pada in vode zaradi tega še vedno

Atene, 17. dec. s. (Ass. Press). Po informacijah iz grških uradnih krogov je položaj na bojišču v Albaniji za Grke še vedno ugoden in se Italijani še dalje umikajo proti morju. Operacije ovira slabo vreme. Včeraj je zlasti v severovzhodnem delu bojišča zopet močno snežilo.

Grški uspehi so bili do eženi z a ti ob morju, na levem bregu reke Drynos. Tu so Grki zasedli nekaj važnih strateških višin v gorovju. Vest, da bi bila Tepeleni in Himara že padla, niso potrjene. Nasprotno so celo Italijani včeraj ob morški obali izvedli nič manj kakor 7 protinapadov z elitnimi četami. Vsi ti napadi pa so bili odbiti in sovražnik je imel velike izgube. 2000 Italijanov je bilo ujetih, med njimi neki visoki častnik divizije »Mordena«. Poveljnik 42. italijanskega pehotnega polka je v boju padel.

Pri Tepeleniju so boji v teku v glavnom na jugu mesta.

Prizadevanja. Največ škode je v Karadzebal. Kemal Mustafi in Smirni. Stva na šk da je zelo velika. V mnogo krajih je prebivalstvo zapustilo domove. Po poslednjih vesteh se deževne nevihte sedaj spreminjajo v snežne viharje, ki divjajo po vsaj Turčiji.

Svedska vojna mornarica

Stockholm, 17. dec. AA. (Stefani). Program svedske vojne mornarice, katere zgraditev se aktivno izvaja, obsega zgraditev 36 lovcev min po 375 ton, ki bodo oboroženi z dvema tonovoma in težko streljico. V mesecu novembru in decembru je bilo izplovljenih 9 lovcev min.

Nobelove nagrade za mir ne bo

Oslo, 17. dec. AA. (Havas). Nobelove nagrade za mir letos ne bodo podelili.

